

Basın Açıklaması

Gecikmeli Açıklanan Yeni Orta Vadeli Program'da (OVP) Sosyal Politikalar Öncelikli Değil

Yasaya göre Mayıs ayı sonuna kadar Resmi Gazete'de yayınlanması gereken yeni Orta Vadeli Program ancak 28 Haziran'da yayınlanabildi. Bütçe sürecindeki gecikmeyi eleştiren "Sosyal Bütçeyi İzliyoruz" Platformu, Programı eğitim, sağlık, yoksullukla mücadele, kadınlar, gençlik ve çocuklar açısından değerlendirdi.

İstanbul, 6 Ağustos 2008:

"Sosyal Bütçeyi İzliyoruz" platformunu oluşturan araştırma kuruluşları olarak sosyal politika alanını ve bu alana kamu bütçelerinden ayrılan kaynakları izliyoruz. Bakış açımız, sosyal politika ve uygulamaların insan ve yurttaş hakları temelinde, eşitlik ve katılım ilkeleri gözetilerek, yeterli kalitede ve herkes için erişilebilir olmasıdır.

2009 Merkezi Yönetim Bütçesi'nin temel belgeleri olan Orta Vadeli Program'ın (OVP) yasal süresinden bir ay, Orta Vadeli Mali Plan'ın ise üç hafta geç açıklanmasını 5018 sayılı kanunla gelen saydamlık modeli açısından kaygı verici bulduğumuzu daha önce kamuoyuyla paylaşmıştık. Bu kez, yeni OVP'deki temel sosyal politika çizgileri hakkında bazı gözlem ve kaygılarımızı paylaşmak istiyoruz.

- Bir önceki OVP'de yer alan **"eğitim başta olmak üzere (...) sosyal politikaların uygulanmasına öncelik verilecektir"** ifadesi yeni OVP'de görülüyor. Bu konudaki siyasi iradenin zayıflamasından kaygı duyuyoruz. Yine önceki OVP'lerden farklı olarak yeni OVP'de okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve ortaöğretim reformu konularında herhangi bir hedefe de yer verilmemiş olması son derece kaygı verici. Öte yandan, eğitimde **"erişim"** ve **"kalite"** hedeflerinin birlikte ifade edilmesini ve idari yapı yeniden düzenlenirken amaçların arasına **"fırsat eşitliği sağlamanın"** da eklenmiş olmasını çok olumlu buluyoruz.
- 2007-2009 OVP'sinde **sağlık** hizmetlerinin **"eşitlik ve hakkaniyet içinde, halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun, kaliteli, ulaşılabilir, verimli, bölgeler ve sosyoekonomik gruplar arası farklılıkları azaltıcı, çağdaş"**

yaşamın gerekleriyle uyumlu” şekilde sunulması gerekliliği vurgulanmıştı. Son iki OVP’de ise “etkinlik” ve “kalite” vurgusu öne çıkarılıyor. Yine 2007-2009 OVP’sindeki “sağlık hizmetlerinin alt yapı ve personel ihtiyacı, bölgeler arası farklılıklar gözetilerek giderilecektir” ifadesi de son iki OVP’de yok. Her iki değişikliğin de kamu hizmetlerine eşit erişim üzerinde olumsuz etkiye sahip olacağı açık.

- 2007-2009 OVP’sinin, kamunun sunduğu tüm **sosyal hizmetler** için “herkesin erişebileceği ve eşit olarak yararlanabileceği” yaklaşımı da yeni OVP’de terk edilmiş. Sadece “dezavantajlı gruplar”a odaklanılarak, “sosyal politikaların, eşit vatandaşlık hakları temelinde kurgulanması” yaklaşımından geri adım atılması kaygı verici. Ayrıca yeni OVP’de dezavantajlı gruplar içinde bir sınıflandırmaya gidilerek, “çalışabilecek” olan yoksulları istihdam piyasasına eklemek bir sosyal politika aracı olarak sunuluyor. Yeni OVP’de istihdam düzeyi ve işsizlik beklentilerinin olumsuz yönde değiştiğini düşünerek, bu sosyal politika aracının başarı şansının zayıf olduğunu söyleyebiliriz.
- Yeni OVP, **Kadınların** sosyal ve ekonomik hayata katılımına yönelik politikaların kapsamını da daraltmış. Bakım hizmetlerinin kadın üzerindeki geleneksel yükünün azaltılması yönünde yeterli bir hedefin konulmamış olması dikkat çekici. Kadın istihdamını artırıcı politika olarak yalnızca esnek çalışma biçimlerinin görülmesi ve bunun da güvenceyi hak olmaktan çıkararak bir ifade ile tanımlanması kaygı verici. Program, kadın-erkek eşitliğini sağlama konusunda bütünlüklü politikalar içeren ve buna göre hedefler koyan bir anlayışa sahip değil.
- 15 – 29 yaş arası 19 milyon gencimiz ve onların farklı ihtiyaçları katılım, eğitim ve istihdam dışında özel bir başlıkta ele alınmıyor, bütüncül bir **gençlik politikası** sunulmuyor.
- "Sosyal içerme" başlığı ise sadece ‘görünen sorunlara’ odaklı ve **çocuklara** yönelik koruyucu ve önleyici kurumsal düzenlemeleri bütüncül olarak kapsamıyor. "Korunmaya muhtaç çocuk" ifadesinin hangi grupları kapsadığının açık bir şekilde ifade edilmesini bekliyoruz.

"Sosyal Bütçeyi İzliyoruz" Platformu şu kuruluşlardan oluşuyor: ERG (Sabancı Üniversitesi Eğitim Reformu Girişimi), Gündem Çocuk Demeği, İstanbul Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi, KA-DER (Kadın Adayları Destekleme ve Eğitim Demeği) SPF (Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu), TESEV (Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı).